

Muistio 24.8.2021

NOPEITA TOIMIA TYÖVOIMAN TARJONNAN JA TYÖLLISYDEN KASVATTAMISEKSI

Keskuskauppakamari on huolissaan siitä, että pula osaavasta työvoimasta tyrehtyy orastavan kasvun. Mikäli Suomessa ei tehdä nopeita toimia, joilla turvataan osaavan työvoiman saatavuus, jää yritysten kasvupotentiaali lunastamatta. Keskuskauppakamarin viesti on se, että nyt tarvitaan nopeita päätöksiä, jotka lisäävät osaavan työvoiman tarjontaa jo tänä vuonna. Samalla kaivataan myös toimenpiteitä, jotka kasvattavat työllisyyttä. Keskuskauppakamari tarjoaakin kattavan listan keinoja, joilla voidaan vastata edellä mainittuihin haasteisiin.

Keskuskauppakamarin esittämät keinot:

- Riittävät resurssit oleskelulupien käsittelyyn.** Oleskelulupaprosessien uudistaminen on tärkeää, mutta hidasta. Nopeana toimenä on lisättävä lupakäsittelyn resursseja (Maahanmuuttovirasto, edustusto ja TE-toimistot), jotta hakemuskäytön kasvaessa voidaan turvata sujuva käsittely.
- Maahantulon sujuvoittaminen.** Oleskelulupien käsittelyajan maksimiksi pitää asettaa kuukausi ja pyrittävä keskimäärin 1–2 viikon käsittelyaikaan. D-viisumia tulee kehittää entistä joustavammiksi ja ulottaa se opiskelijoille. Käsittelyn ja päätöksenteon automatisointia on vietävä vauhdilla eteenpäin. Sähköiseen vahvaan tunnistautumiseen on löydettävä toimiva ratkaisu.
- Ulkomaalaisen työvoiman saatavuusharkinnan poistaminen.** Jo päätetyn saatavuusharkinnan lieventämisen kokeilun sijaan tulisi suoraan luopua saatavuusharkinnasta. Tämä edistäisi merkittävästi ulkomaalaisen työvoiman käyttöä Suomessa.
- Maahanmuuttajien työllistymistä edistettävä joustavammalla kielikoulutuksella.** Maahanmuuttajien työllistymisen kannalta kielitaito on olennainen asia. Monesti työllistyminen olisi kuitenkin mahdollista jo ennen pitkää kotouttamiskoulutusta. Kielikoulutusta tulisikin järjestää yhteiskunnan toimesta joustavammin työn ohessa ja panostaa nopeaan työllistymiseen.
- Ulkomaalaisten osaajien houkuttelu.** Osaajien houkuttelun on lähdettävä yritysten tarpeista ja sitä pitää tehdä kiinteässä yhteistyössä yritysten kanssa. Yrityksien akuuttia osaajapulaa voidaan helpottaa tukemalla rekrytointia ulkomailta (mm. TalentBoost -toimet).
- Lisää resursseja korkeakoulujen muunto- ja täydennyskoulutuksiin.** Korkeakoulujen muunto- ja täydennyskoulutukset ovat kokonaisen tutkinnon opiskeluun verrattuna huomattavista nopeampi tapa hankkia uutta osaamista ja tuottaa osaajia työmarkkinoille. Muunto- ja täydennyskoulutuksia pitääkin lisätä yritysten tarpeet huomioiden.
- Korkeakoulujen lyhyttutkintojen käyttöönotto.** Otetaan suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä käyttöön lyhyttutkinnot (ns. korkeakouludiplomi) OECD:n Suomelle antaman suosituksen mukaisesti. Lyhyttutkinnoilla voidaan mahdollistaa nykyistä nopeampi osaamisen päivittäminen ja laajentaa korkeakoulutusta laajemman joukon saataville.
- Koulutuksen digitalisaation edistäminen.** Korkeakoulujen digivisio vie koulutuksen digitalisaatiota oikeaan suuntaan. Myös ammatillisen koulutuksen puolella on panostettava vahvemmin digitalisaatioon ja sen tuomiin mahdollisuuksiin. Tavoitteena mm. laajemmat mahdollisuudet joustavaan ajasta ja paikasta riippumattomaan oppimiseen.
- Ammatillisia tutkintoja englanniksi.** Englanninkielisten ammatillisten tutkintojen järjestäminen on vapautettava opetus- ja kulttuuriministeriön lupamenettelystä. Englanninkielisiä tutkintoja pitää saada antaa ilman erillistä lupamenettelyä silloin, kun oppilaitos ja alueen työ- ja elinkeinoelämä yhdessä toteavat tarpeen.

Muistio 24.8.2021

10. **Oppisopimuskoulutuksen lisääminen erityisesti nuorten keskuudessa.** Luodaan uusi tuki työnantajan palkkauskustannusten porrastamiseksi. Tuki tulisi työnantajalle automaattisesti, jos hän ottaa oppisopimuskoulutukseen alle 30-vuotiaan vailla ammatillista peruskoulutusta olevan henkilön, joka opiskelee ammatillista perustutkintoa.
11. **Lyhyillä työvoimakoulutuksilla kiinni työelämään.** Akuuttiin työvoimapulaan voidaan vastata järjestämällä työvoimakoulutuksena yritysten tarpeista lähteviä lyhyitä koulutuksia (muutamista päivistä muutamiin viikkoihin) sellaisille henkilöille, joilla ei vielä ole valmista työpaikkaa. Koulutusten tavoitteen on antaa riittävät valmiudet aloittaa työskentely jollain tietyllä alalla.
12. **RekryKoulutusten resurssit turvattava.** TE-toimistojen ja yritysten yhteiset RekryKoulutukset ovat hyvä ja nopea tapa kouluttaa yritysten tarpeita vastaavaa työvoimaa. Työvoimatarpeen kasvaessa on tärkeää varmistaa, että RekryKoulutusten resurssit ovat riittävät ja niiden järjestäminen joustavaa yritysten näkökulmasta.
13. **Opintotuen tulorajojen nostaminen.** Opintotuen tulorajoja tulee nostaa merkittävästi nykyisestä, jotta opiskelijoille tulee mahdollisuus ja selkeä kannuste tehdä töitä opintojen ohessa. Tämä lisäisi nopeasti työvoiman tarjontaa.
14. **Liikkuvuusavustuksen laajentaminen.** Liikkuvuusavustusta pitää laajentaa siten, että se edistää työn perässä muuttamista laajemmin kuin nyt. Avustuksen myöntämisessä pitää joissain tapauksissa huomioida myös muut kuin työttömät. Rahallisen kannusteen pitää olla riittävän suuri, jotta se auttaa muuttamaan ja sijoittumaan uudelle paikkakunnalle.
15. **Paikallisen sopimisen edistäminen.** Paikallista sopimisen mahdollisuuksia pitää laajentaa kokeilulla, joka mahdollistaisi vapauden sopia toisin eli työehtosopimuksien määräyksistä voitaisiin poiketa työnantajan ja henkilöstön keskinäisellä sopimuksella.
16. **Yksityisten palveluntuottajien hyödyntäminen laajemmin työllisyyspalveluissa.** Työnhakijat tarvitsevat riittävät ja laadukkaat palvelut tukemaan työllistymistään. Yksityiset palveluntuottajat pitää ottaa vahvemmin mukaan tuottamaan näitä palveluita TE-toimistojen rinnalle.

Lisätietoja:

Mikko Valtonen
johtava asiantuntija
puh. 040 867 8250
mikko.valtonen@chamber.fi